

SALGIN HUKUKUNDA İŞE İADE DAVALARININ ARABULUCULUK VE DAVA AÇMA SÜRELERİNİN HESAPLANMASI

Y. Burak Aslanpınar | 05 Nisan 2020 06:00

Av. Arb. Y. Burak ASLANPINAR

Bu makale, ilk defa 05.04.2020 tarihinde salginhukuku.com sitesinde yayımlanmıştır.

I. GİRİŞ

Koronavirüs/Coronavirus (COVID-19) Salgın Hastalığı, yeni bir sosyal ve ekonomik düzen oluşturduğu gibi hukuki düzen de alışılmışın dışında, bambaşka bir hal almıştır. Bu hukuki düzen, bilinen tüm hukuk dallarını ilgilendirdiği gibi, alınan tedbirler ve sonuçlarıyla yepyeni bir hukuki durumu da ortaya çıkarmaktadır.

Bu nedenle; salgın hastalık nedeniyle oluşmakla birlikte var olan hukuki düzenlemelerde tam olarak karşılık bulamayan ve öngörülemeyen bu yeni durumda, *mecburen devreye giren ya da yaşanan bu sürecin ardından daha sonra yapılacak muhtemel öngörülü düzenlemelerle kendiliğinden veya kolayca devreye girecek* hukuka, "**Salgın Hukuku**" adını vermek doğru olacaktır.

Salgın Hukuku olarak adlandırdığımız söz konusu durumda, günümüzde alınan tedbirlerin en önemlilerinden biri olan hukuki sürelerin durması, çok sayıda uyuşmazlık bakımından sonuç doğurmaktadır.

Çalışmamızda, bu uyuşmazlıklardan süreler bakımından karmaşık ve tereddüt oluşturabilen işe iade davalarındaki süreler incelenmiş, sürelerin son günleri ihtimallere göre değerlendirilerek şema ile gösterilmiştir.

I. İŞE İADE DAVALARINI İLGİLENDİREN SÜRELER

İşe iade davalarında iş sözleşmesinin feshinden dava açılma aşamasına kadar çok sayıda farklı süre düzenlemesi bulunmakla birlikte, sürelerin durmasına ilişkin 7226 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesi de bir başka hesap

gerektiren düzenleme daha getirmiştir. Bu itibarla hükümlerin, önce ayrı ayrı, sonra da birlikte değerlendirilmesi doğru olacaktır.

A. İş Kanunu'ndaki Süreler

4457 sayılı İş Kanunu'nun 20. maddesi gereğince;

*"İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildirimının tebliği tarihinden itibaren **bir ay içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca arabulucuya başvurmak zorundadır. Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamaması hâlinde, son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren, iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açılabilir.**"*

A. İş Mahkemeleri Kanunu'ndaki Süreler

İşe iade davaları öncesinde "dava şartı olarak arabuluculuk" başvurusu gerekmekte olup bu başvurunun usulüne ve sürecine ilişkin hükümler 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 3. maddesinde yer almaktadır.

Buradaki ilgili 3/11. maddesine göre;

*"Arabulucu, yapılan başvuruyu **görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir.**"*[\[1\]](#)

A. 7226 sayılı Kanun'daki Süreler

7226 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesi[\[2\]](#) ile Covid-19 salgın hastalığı sebebiyle oluşabilecek hak kayıplarının önlenmesi amacıyla birçok hukuki sürenin durmuş kabul edileceği belirlenmiştir. Bu sürelerden, Kanun'un geçici 1/1-a maddesi gereğince 13.03.2020 tarihinden (bu tarih dâhil) itibaren 30.04.2020 tarihine kadar (bu tarih dâhil) durmuş kabul edilecek süreler, hem dava açma hem de arabuluculuk için geçerli olup çalışmamızın konusunu doğrudan ilgilendirmektedir.

Söz konusu hükme göre, son gün esas alınmak suretiyle tarafımızdan oluşturulmuş tablo[\[3\]](#) aşağıdaki gibidir:

7226 Sayılı Kanun'un Geçici 1/1-a Maddesi Gereğince
(13.03.2020 Tarihi İtibariyle) Duran Sürelerin Yeni Son Günlerine
İlişkin Tablo

Av. Arb. Y. Burak ASLANPINAR

Kaynak: salginhukuku.com

	<u>Normalde Son Gün</u>	7226 sayılı Kanun Gereğince <u>Yeni Son Gün</u>
1. <i>İhtimal</i>	12.03.2020 ve öncesi	7226 sayılı Kanun'un etkisi bulunmuyor ve son gün değişmiyor
2. <i>İhtimal</i>	13.03.2020-27.03.2020 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil)	15.05.2020*
3. <i>İhtimal</i>	28.03.2020 ve sonrası	12.03.2020 tarihine kadar (bu tarih dâhil) işlemiş süre, 01.05.2020 tarihi itibariyle kaldığı yerden devam edecek**

* 7226 sayılı Kanun'da Cumhurbaşkanı'na 6 aya kadar durma sürelerini uzatma yetkisi verilmiş olup uzatma yetkisinin kullanılması halinde yeni son tarih, durma süresinin bitiminden itibaren 15. gün olacaktır.

** 7226 sayılı Kanun'da Cumhurbaşkanı'nın durma süresini uzatma yetkisinin kullanması halinde yeni son tarih, durma süresinin bitiminden itibaren başlamak üzere yeniden başlayacak süreye göre belirlenecektir.

Belirtmek gerekir ki bu süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden itibaren işlemeye başlayacaktır. Durma süresinin başladığı tarih itibarıyla, bitimine 15 gün ve daha az kalmış olan süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden başlamak üzere 15 gün uzamış sayılacaktır[4].

I. İŞE İADE DAVALARINI İLGİLENDİREN SÜRELERİN SALGIN HUKUKU KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Yukarıdaki düzenlemelere göre; **arabulucuya başvuru süresi "ay", arabuluculuk süreci ve sonrasındaki dava açma süresi "hafta", 7226 sayılı Kanun ile durdurulan düzenlemeler "gün" hesabı gerektirmektedir.** Bu durum karışıklığa neden olabilir. Sürelerin duracağı ve tekrar işlemeye başlayacağı günler konusunda da ayrıca tereddütler oluşması muhtemeldir.

Bu itibarla, iş sözleşmesinin feshinden dava açma tarihine kadar oluşan durum, ihtimallere göre, aşağıdaki şekilde tarafımızca hazırlanan şema ile gösterilmiştir[5].

I. SONUÇ

İşe iade davalarındaki arabuluculuk ve dava açma sürelerinin hesabında, olağan haliyle dahi tereddütler oluşmaktaydı. Koronavirüs (COVID-19) Salgın Hastalığı nedeniyle 7226 sayılı Kanun ile getirilen sürelerin durması ve yeniden işlemesi düzenlemeleriyle birlikte, tek olay için aynı anda gün, hafta ve ay hesabının gerekmesi, tereddütleri daha da artırmıştır.

Bu tereddütleri giderebilmek için, soru-cevap yöntemiyle somut olaydaki sürenin hesabına imkan veren bir şema oluşturulmuş ve fayda sağlaması dileğiyle sunulmuştur.

[1] Her ne kadar hükümde esas olarak üç haftalık süreden söz edilse de uygulamada, anlaşma ihtimali de değerlendirilerek, bir haftalık uzama süresine sıkça başvurulabilmekte ve süre çoğunlukla dört hafta şeklinde uygulanmaktadır. Yetki itirazı ve dava şartı yokluğundan davanın usulden

reddi gibi süreler de var olmakla birlikte, söz konusu sürelerle bu kısımda değinilmesine gerek görülmemiştir.

[2] 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 26.03.2020 tarihli ve 31080 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve geçici 1. madde bu tarih itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

[3] Tablo ve konuyla ilgili ayrıntılı açıklamalar için bkz. Y. Burak ASLANPINAR, “**Hukuki Sürelerin Koronavirüs (COVID-19) Salgını Nedeniyle Durdurulması ve Sürelerin Yeni Son Günlerinin Belirlenmesi**”, Hukuki Haber, 26.03.2020.

[4] 7226 sayılı Kanun md. 1/1-a’daki bu ifadeyle, sürelerin sona ermesine 15 günden az kalmış olması halinde, son günün, durmanın sona erdiği tarihten en az 15 gün sonra olarak belirlenmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Ancak kanun hükmünün lafzı, özellikle durma süresi içinde başlayacak 15 günden kısa süreler bakımından, bu amacı yeteri kadar karşılayamamaktadır. Nitekim durma süresi içinde, örneğin 30.03.2020 tarihinde yapılabilecek, süresi 7 gün olan bir tebligatın son gününün ne zaman olacağı hususu tereddüt oluşturmaktadır. Zira hükümdeki “*durma süresinin başladığı tarih itibarıyla, bitimine on beş gün ve daha az kalmış olan süreler*”in kapsamına örneğimizin dâhil edilmesi lafzen mümkün olmayabilir. Ancak hükmün amacından, dâhil edilmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

[5] 7226 sayılı Kanun ile Cumhurbaşkanına süreleri uzatma yetkisi verilmiş olup bu yetkinin kullanılması veya hükmün değiştirilmesi halinde yeniden değerlendirme yapılması gerekecektir.